

บทที่ 1

ชีวิตและความมุ่งหมายของชีวิต

➤ ชีวิต คืออะไร

ชีวิต มีรากศัพท์มาจากภาษาบาลีว่า ชีวะ แปลว่า อยู่หรือเป็นอยู่ นอกจากนี้ ชีวิตยังหมายถึง ความเป็นไป ดำเนิน เคลื่อนไหว สด

ชีวิตในภาษาอังกฤษตรงกับคำว่า Life หมายถึง กลุ่มสิ่งมีชีวิต คือ พืช สัตว์ คน

ประเภทกำเนิดชีวิต

การกำเนิดของสภาพสิ่งมีชีวิตมีความแตกต่างกันไปตามโครงสร้างของชีวิตและกฎธรรมชาติที่สร้างสรรค์

1. กำเนิดจากครรภ์ของแม่
2. กำเนิดจากไข่
3. กำเนิดจากปัจจัยที่ร่วมกันของสิ่งสกปรก หมักหมม
4. เกิดผุดขึ้นเต็มตัวในทันใด

กำเนิดชีวิตตามทัศนะของวิทยาศาสตร์

การสืบพันธุ์มี 2 แบบ แบบอาศัยเพศ และแบบไม่อาศัยเพศ

แบบอาศัยเพศ ท้องมีพ่อแม่ เพศผู้ เพศเมีย ถ้าเป็นคนจะต้องมีการปฏิสนธิระหว่างอสุจิและไข่ ฟังตัวภายในโพรงมดลูก ใช้เวลาในการเจริญเติบโต ประมาณ 9 เดือน คลอดออกมา จากวัยทารก เปลี่ยนไปเป็นวัยเด็กวัยรุ่นจนมีความพร้อมที่จะสร้างหน่วยชีวิตใหม่

แบบไม่อาศัยเพศ เช่นการแตกหน่อของต้นกล้วย การแบ่งเซลล์ของอมีบา

คุณสมบัติของสิ่งมีชีวิต

1. ประกอบขึ้นด้วยเซลล์มากมาย
2. กลุ่มสารมีชีวิต (Protoplasim)
3. หายใจ
4. การเจริญเติบโต
5. สืบพันธุ์
6. สิ่งมีชีวิตต้องมีกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางเคมีในร่างกาย เช่น การขับถ่ายของเสีย
7. สิ่งมีชีวิตต้องการปรับตัวให้เข้ากับสภาวะสิ่งแวดล้อม

ความต้องการของชีวิต

1. ความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์
2. ต้องการความปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ
3. ต้องการความรักการยอมรับจากบุคคลอื่น
4. ต้องการเห็นคุณค่าของตัวเอง
5. ต้องการมีอิสรภาพ
6. ต้องการมีความรักให้กับสรรพสิ่ง

สาระของชีวิตตามแนวศาสนาพุทธ

ชีวิตคือ กระบวนการทางกายและจิต หรือรูปธรรมและนามธรรม ตั้งอยู่ สลายไปตามเหตุปัจจัยของมันเอง ไม่มีตัวตนที่แท้จริง トラบใดที่ยังมีเหตุปัจจัย กระบวนการของชีวิตก็ดำเนินไป แต่เมื่อใดไม่มีเหตุปัจจัยที่สมบูรณ์ครบองค์ของกระบวนการของมันแล้ว ชีวิตก็ดับลง ท่านเปรียบเหมือนเปลวไฟที่ดับลงเพราะหมดเชื้อและขาดองค์ประกอบอื่นๆ

ส่วนประกอบของชีวิต

ชีวิตของมนุษย์ประกอบด้วยการรวมตัวของส่วน 5 ส่วน ซึ่งเรียกเบญจขันธ์ (ขันธ์ แปลว่า กอง) คือ

1. **รูปขันธ์ (Corporeality)** คือ กองแห่งรูป กล่าวโดยสรุป คือ ธาตุ 4

ปฐวีธาตุ – ธาตุดิน คือ สิ่งที่มีลักษณะเส้นแข็ง เช่น ผม ขน ฟัน เล็บ หน้ ง ฯลฯ

อาโปธาตุ – ธาตุน้ำ คือ สิ่งที่มีลักษณะเหลว เือบอบ เช่น น้ำลาย น้ำมูก ฯลฯ

วาโยธาตุ – ธาตุลม คือ สิ่งที่มีลักษณะเบา พัดไปมา

เตโชธาตุ – ธาตุไฟ คือ อุณหภูมิ ความร้อนในกาย

2. **เวทนาขันธ์ (Feeling หรือ Sensation)** คือส่วนที่เป็นความรู้สึก อันเกิดจากการกระทบของประสาทสัมผัสทั้ง 5 และใจ เรียกว่า อาตนะ 6 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ

สุขเวทนา ความรู้สึกสุข

ทุกขเวทนา ความรู้สึกทุกข์

อุเบกขาเวทนา ความรู้สึกเฉยๆ

3. **สัญญาขันธ์ (Perception)** คือส่วนที่เป็นความจำได้ หมายถึง เช่น เมื่อตาเห็นรูปคน จำได้ว่า คนๆ นั้นชื่อ นั้น นามสกุลนั้น ประกอบอาชีพนั้น เป็นต้น

4. **สังขารขันธ์ (Mental Formation หรือ Volition Activities)** คือ ส่วนที่เป็นองค์ประกอบของจิต หรือคุณสมบัติต่างๆ ของจิต หรือปรุงแต่งจิต โดยมีเจตนาเป็นตัวนำ

ปญญาภิสังขาร ปรุงแต่งจิตให้คิดดี

อปญญาภิสังขาร ปรุงแต่งจิตให้คิดชั่ว

อนญญาภิสังขาร ปรุงแต่งจิตให้คิดกลางๆ ไม่ดี ไม่ชั่ว

5. **วิญญานชั้น (Consciousness)** คือ ส่วนที่รู้แจ้ง อารมณ์ทางประเภทสัมผัสทั้ง 5 และทางใจ

1) ตา	กระทบ รูป	เกิดการเห็น	เรียก	จักขุวิญญาน
2) หู	กระทบ เสียง	เกิดการได้ยิน	เรียก	โสตวิญญาน
3) จมูก	กระทบ กลิ่น	เกิดการได้กลิ่น	เรียก	ฆานวิญญาน
4) ลิ้น	กระทบ รส	เกิดการรู้รส	เรียก	ชีวหาวิญญาน
5) กาย	กระทบ โผฏฐัพพะ	เกิดการรู้สัมผัสทางกาย	เรียก	กายวิญญาน
6) ใจ	กระทบ อารมณ์	เกิดการรู้สัมผัสทางใจ	เรียก	มโนวิญญาน

สาระของชีวิตตามแนวศาสนาคริสต์

ชาวคริสต์มีความเชื่อที่เป็นหลักสำคัญ คือ พระเจ้า (พระยะโฮวา) เป็นผู้สร้างสรรพสิ่งสาเหตุของสรรพสิ่ง คือ พระเจ้า (God) พระเจ้าเป็นองค์สร้าง ดูแลควบคุมให้รางวัลและให้โทษ เป็นองค์ตัดสินความชั่วความดีของมนุษย์ มนุษย์เป็นสิ่งที่พระเจ้าสร้างขึ้น ตามพระคัมภีร์เก่า กล่าวว่า เดิมไม่มีอะไร มีแต่ความมืด พระเจ้าก็อยู่ในความมืด พระองค์จึงสร้างสิ่งต่างๆ ขึ้นดังนี้

- วันที่ 1 ทรงสร้างแสงสว่าง
- วันที่ 2 ทรงสร้างท้องฟ้า อากาศ
- วันที่ 3 ทรงสร้างน้ำ และทะเล
- วันที่ 4 ทรงสร้างพระอาทิตย์ พระจันทร์
- วันที่ 5 ทรงสร้างนกและปลา
- วันที่ 6 ทรงสร้างมนุษย์คนแรก
- วันที่ 7 ทรงพักเหนื่อย

ตามพระคัมภีร์ พระองค์สร้างมนุษย์ผู้ชายให้ชื่อว่า อาดัม (แปลว่า แผ่นดิน) สร้างมนุษย์ ผู้หญิงจาก ซี่โครงซ้ายของผู้ชาย ให้ชื่อว่า เอวา (แปลว่า ชีวิต) (พระญาณวโรคม 2539 : 137) มนุษย์ที่พระเจ้าทรงสร้างนั้น มีศักดิ์สูงกว่าสัตว์อื่นๆ ทั้งปวง จัดให้ใกล้เคียงกับพระเจ้า บางแห่งระบุว่าเพื่อเป็นภาพพิมพ์ของพระเจ้า ดังนั้น “คน” ตามทฤษฎีของศาสนาคริสต์ คือ ฉายาของพระเจ้า (The Image of God) ความเชื่อนี้ เนื่องมาจากพระคัมภีร์ระบุว่า “พระเจ้าได้ทรงสร้างมนุษย์ตามพระฉายาของพระองค์ (โมเสส / 27) ความเชื่อนี้เป็นหลักความคิดพื้นฐานของชาวคริสต์ แต่เมื่อถูกถามว่า “ฉายาของพระเจ้า” หมายความว่าอย่างไร ชาวคริสต์ส่วนใหญ่อาจให้คำตอบหลากหลาย

คนในทัศนะของศาสนาคริสต์ ก็คือ ส่วนหนึ่งของสิ่งที่พระเจ้าทรงสร้างขึ้นมา คนไม่มีความเป็น ที่เป็นของตัวเอง คนเกิดมาจากความว่างเปล่า ได้รับชีวิตจากพระเจ้า เข้าขึ้นอยู่กับพระเจ้าผู้สร้าง ไม่มีอะไรเป็นของตนเอง

สาระของชีวิตตามแนวศาสนาอิสลาม

ในหน่วยการศึกษานี้จะกล่าวถึงสาระชีวิตมนุษย์ตามแนวศาสนาอิสลามแต่ลำพังเพียงการอธิบายในหน่วยนี้มีความจำกัดหลายประการ คงจะทำให้เข้าใจเรื่องชีวิตมนุษย์ในศาสนาอิสลามสมบูรณ์ไม่ได้ ดังนั้น นักศึกษาควรศึกษาเพิ่มเติมจากพระคัมภีร์อัล-กุรอาน และเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม

กำเนิดชีวิตคนมีมาจากการสร้างของพระอัลเลาะห์ (ช.ล.) ดังที่ปรากฏในพระคัมภีร์อัล-กุรอาน ว่า “พระองค์ (อัลเลาะห์) ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินนี้ด้วยความจริง และทรงทำให้สุเจ้า (มนุษย์) เป็นรูปร่างและทรงทำรูปร่างสุเจ้าให้ดียิ่งขึ้น และยังพระองค์คือการกลับไปในบั้นปลาย” (64:3²)

“จงกล่าวเถิด พระองค์คือผู้ทรงบังเกิดสุเจ้า และทรงทำให้สุเจ้ามีหู มีตา และมีหัวใจ ส่วนน้อยเท่านั้นที่สุเจ้าขอบคุณ” (67:23)

“อัลเลาะห์ ทรงทำให้สุเจ้าออกมาจากครรภ์แม่ของสุเจ้า เมื่อสุเจ้ายังไม่รู้อะไร และทรงทำให้สุเจ้ามีการได้ยิน การเห็น และความรู้สึกนึกคิด เพื่อสุเจ้าจะได้ขอบพระคุณองค์อัลเลาะห์” (16 :78)

“พระองค์ คือ ผู้ทรงให้เป็นและทรงให้ตาย ครั้นเมื่อพระองค์ทรงกำหนดกิจการใด เพียงแต่พระองค์ตรัสแก่มันว่า จงเป็น แล้วมันก็เป็นขึ้นมา” (40 : 68)

“พระองค์ คือ ผู้ทรงบังเกิดมนุษย์จากน้ำ และพระองค์ทำให้มีความสัมพันธ์ทางสายเลือด และการแต่งงาน และผู้อภิบาลสุเจ้าเป็นผู้ทรงอนุภาพเสมอ” (65 : 54)

จากโองการที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า พระเจ้าเป็นผู้ทรงสร้าง ทรงอภิบาลชีวิตของมนุษย์ทั้งหมด

สาระของชีวิตตามแนวลัทธิอื่นๆ

ลัทธิเต๋า

ตามทัศนะเกี่ยวกับกำเนิดของสรรพสิ่งตามทัศนะของเต๋า หรือวิถีแห่งเต๋า ซึ่งเชื่อในเรื่องหยางและหยิน ที่เป็นปรัชญาพื้นฐานของจินโบราณ ถือว่า สรรพสิ่งทั้งที่มีชีวิต ไม่มีชีวิต โลก อากาศธาตุ หรือแม้แต่จักรวาลล้วนกำเนิดมาจากส่วนประกอบของหยิน และหยางทั้งสิ้น เมื่อหยินและหยางมีความสมดุลกัน ทุกสิ่งทุกอย่างก็เกิดและมีสันติสุข แต่เมื่อหยินและหยางไม่สมดุลกัน ทุกสิ่งก็แปรเปลี่ยน ถ้าเป็นชีวิต ก็ถึงกาลแตกสลาย แม้แต่โลกธาตุก็แตกดับได้ พงนา จันทรสันติ (2521 : 134) ถอดความไว้ดังนี้

เต๋าให้กำเนิดแก่หนึ่ง

จากหนึ่งเป็นสอง

จากสองเป็นสาม

จากสามเป็นสรรพสิ่งในจักรวาล

จักรวาลที่ถูกสร้างสรรค์

ประกอบด้วยหยางอยู่หน้า

หยินอยู่ด้านหลัง

สิ่งหนึ่งขาวสิ่งหนึ่งดำ

สิ่งหนึ่งบวกสิ่งหนึ่งลบ
ทั้งสองสิ่งผสมผสานกัน
จนกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียว

ลัทธิขงจื้อ

มนุษย์เกิดมาจากธรรมชาติ ธรรมชาติของมนุษย์คือ ซิง (sing) มนุษย์เกิดมาพร้อมความ.... แม้แต่ทุกคนจะมีธรรมชาติดี แต่ก็ยังมีข้อแตกต่างกันออกไป โดยธรรมชาติที่แท้ของมนุษย์เหมือนกัน การปฏิบัติทำให้มนุษย์มีความหลายหลายและแตกต่างกัน

➤ ชีวิตเป็นอย่างไร

1. ทักษะวิทยาศาสตร์

ชีวิตมนุษย์ประกอบด้วยอวัยวะต่างๆ หลายชนิด และอวัยวะต่างๆ เหล่านี้ประกอบด้วย เซลล์ ชนิดต่างๆ อีกมากมายหลายชนิด แต่ละชนิดจะประกอบด้วยเซลล์ของแต่ละชนิดเป็นจำนวนมาก มีการคำนวณพบว่า เซลล์ในร่างกายมนุษย์มีจำนวนถึง 5 หมื่นล้านเซลล์

ความยาวของเส้นโลหิตในร่างกายมนุษย์ ถ้าจับมาเรียงต่อกันจะมีความยาวถึง 50,000 กม. ความยาวของเส้นประสาทเมื่อนำมาเรียงต่อกันเข้ายาวถึง 25,000 กม.

โครงสร้างของร่างกายมนุษย์ประกอบขึ้นด้วย

1. กระดูก 256 ท่อน
2. กล้ามเนื้อ 792 มัด
3. สมองผู้ชายหนักประมาณ 1,380 กรัม
4. สมองผู้หญิงหนักประมาณ 1,250 กรัม
5. เลือดจะมีประมาณ 7-8 % ของน้ำหนักร่างกายหรือประมาณ 5-6 ลิตร
6. น้ำมีประมาณ 2/3 ของน้ำหนักของร่างกาย
7. โปรตีน คาร์โบไฮเดรต ไขมัน เกลือแร่ วิตามิน ฯลฯ

ส่วนประกอบต่างๆ เหล่านี้ประกอบกันขึ้นเป็นเรือนร่างของมนุษย์

โครงสร้างของจิต

จิต คือ ความรู้สึก ความจำ ความรู้ ความนึกคิดของมนุษย์ ฟรอยด์ได้แบ่งโครงสร้างของจิตออกเป็น 3 ประการ คือ

1. พลังจิตฝ่ายต่ำ (Id) เป็นความอยากที่ทำให้บุคคลทำสิ่งต่างๆ ตามใจชอบ เป็นสิ่งที่อยู่ในจิตไร้สำนึก ทำอะไรตามที่สัญชาตญาณเรียกร้อง เช่น แรงขับทางเพศ
2. พลังจิตฝ่ายป้องกัน (Ego) เป็นพลังจิตที่ทำหน้าที่สำคัญ 3 ประการ คือ
 - 1) ควบคุมความต้องการที่ไม่พึงประสงค์ของสังคมไว้

- 2) พยายามไม่ให้เกิดความทุกข์ จากการเก็บกอดความต้องการต่างๆ โดยอาศัยกลไกของการปรับตัว
 - 3) ทำให้เป็นผู้บรรลุ วุฒิภาวะสูงสุดเท่าที่จะทำได้
3. พลังจิตสูง (Superego) มีหน้าที่ห้ามความต้องการของร่างกายไม่ให้เกิดพฤติกรรมตามที่สัญชาตญาณต้องการ ทำหน้าที่ 2 ประการ คือ
- 1) การสร้างอุดมคติ เพื่อให้ตนเป็นที่ต้องการของสังคม
 - 2) ให้หลักความจริง มาควบคุมหลักแห่งความพอใจ

2. พุทธศาสนา

มีหลักธรรมใหญ่ๆ อยู่ 2 หมวด ที่แสดงถึงลักษณะของชีวิตซึ่งเป็นกฎธรรมชาติ

1. ไตรลักษณ์ (สามัญลักษณ์)
2. ปฏิจสมุปบาท (อิทัปปัจจยตา, ปัจจยาการ)

ไตรลักษณ์ แปลว่า ลักษณะทั่วไป หรือความเสมอเหมือนกันแก่สิ่งทั้งปวง ไม่มีผู้ใด สิ่งใดได้รับการยกเว้น สรรพสิ่งต้องตกอยู่ในลักษณะ 3 อย่างนี้คือ

1. อนิจจตา (Impermanence) คือ ความไม่เที่ยง ความไม่คงที่ ความไม่คงตัว ภาวะที่เกิดขึ้นแล้ว เลื่อมและสลายไป

ลักษณะของอนิจจตา

1. เพราะเกิดขึ้น ตั้งอยู่และดับไป
2. เพราะแปรปรวน
3. เพราะเป็นไปชั่วคราว
4. เพราะแย้งต่อความเที่ยง

2. ทุกขตา (Conflict) คือ ความทุกข์ ภาวะที่ถูกบีบคั้นด้วยการเกิดขึ้น และสลายตัว ภาวะที่กดดัน ฟืนและขัดแย้งในตัว เพราะปัจจัยที่ปรุงแต่งให้มีสภาพเป็นอย่างนั้น เปลี่ยนแปลงไป

ลักษณะของทุกขตา

1. ความเดือดร้อน
2. ความทนไม่ได้
3. เป็นที่ตั้งแห่งความทนไม่ได้
4. แย้งต่อความสุข

3. อนัตตตา (Soulessness หรือ Non-self) คือ ความไม่มีตัวตนที่แท้จริงของมันเอง

ลักษณะของอนัตตตา

1. ไม่อยู่ในอำนาจ
2. เป็นข้าศึกแก่อัตตา
3. เป็นของว่างเปล่า

4. ไม่มีเจ้าของ

ปฏิจกสมุปบาท : ธรรมที่เกิดขึ้นโดยการอาศัยกันและกัน

ทุกข์ของชีวิตเกิดขึ้นเพราะอาศัยเหตุปัจจัยผลักดันให้เกิดขึ้น ไม่มีอะไรเกิดขึ้นมาลอยๆ โดยปราศจากปัจจัยผลักดันให้เกิดขึ้น

1. อวิชชา (Ignorance lack of knowledge) หมายถึง ความไม่รู้
2. สังขาร (Volitional activities) หมายถึง ความนึกคิดเป็นเหตุให้ปรุงแต่ง
3. วิญญาณ (Consciousness) หมายถึง ความรู้สึกอันเกิดจากประสาทสัมผัสระหว่างสิ่งที่เป็นกายภาพและมโนภาพกับสิ่งภายนอกที่มากระทบ
4. นามรูป (Animated organism) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกทั้งภายนอกและภายใน
5. สฬายตนะ (The six sense-bases) หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้อง มีการปฏิบัติหน้าที่สอดคล้องกับสถานการณ์นั้นๆ
6. ผัสสะ (Contact) หมายถึง การกระทบ หรือการรับรู้อารมณ์ต่างๆ
7. เวทนา (Feeling) หมายถึง ความรู้สึกที่เป็นสุข ทุกข์หรือเฉยๆ
8. ตัณหา (Craving) หมายถึง ความทะยานอยากของจิตใจ ในการแสวงหาสิ่งที่เอื้ออำนวยต่อความสุข หลีกเลียงความทุกข์ที่จะตามมา
9. อุปาทาน (Attachment Clinging) หมายถึง ความยึดมั่นถือมั่น
10. ภพ (Process of becoming) หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมที่มีการแสดงออกมาเพื่อสนองความอยาก ความยึดมั่นถือมั่น
11. ชาติ (Birth) หมายถึง การเกิดความรู้สึกว่ามีเรา มีเขา มีตัวตนเพราะอุปาทาน
- 12.

3. คริสต์ศาสนา

ลักษณะของคน คริสต์ศาสนา ได้กล่าวถึงลักษณะของคนไว้ว่า

1. คนเป็นศูนย์กลางสรรพสิ่ง สรรพสิ่งเป็น “มือและผู้ถือสาร” ที่ชี้และนำคนไปพระเจ้า
2. คนเป็นสิ่งที่สูงศักดิ์ที่สุด “ในบรรดาสิ่งที่พระเจ้าได้ทรงสร้างมา เพราะฉะนั้นสิ่งอื่นที่รองลงไป คือ สัตว์ พืช แร่ธาตุ ซึ่งก็ต้องรับใช้มนุษย์ ในเวลาเดียวกัน มนุษย์ต้องรับใช้พระเจ้า ฉายาของพระเจ้าอยู่ในมนุษย์ทุกคน ดังนั้น มนุษย์ต้องเคารพกันและกัน รักษาความเป็นหนึ่งเดียว และสันติภาพ มนุษย์ต้องรับใช้ซึ่งกันและกัน
3. คนเป็นฉายาของพระเจ้า พระเจ้าคุ้มครองดูแลมนุษย์ทั้งหมด มนุษย์ทุกคนต้องรับผิดชอบต่อสิ่งทั้งหลายรอบตัวเขา รวมทั้งเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน
4. ชีวิตของคนขึ้นอยู่กับพระเจ้า พระองค์ถือว่า คนเป็นสิ่งที่พระองค์สร้างมา เหมือนดอกไม้ในทุ่งนา และพวกนกในอากาศ พระเจ้าใส่ใจคนมากกว่าสิ่งอื่นๆ ไม่ว่าสัตว์หรือเทวดา แต่คนก็ปฏิเสธที่จะรู้จักพระเจ้า และกฎของพระองค์ คนกลับหันหลังให้พระเจ้าและดำเนินชีวิตในบาปกรรม ตามเนื้อหนัง นั่นหมายถึงบาปพระองค์จึงมองเห็นว่าคนเป็นคนบาป

4. ศาสนาอิสลาม

ลักษณะของมนุษย์

มนุษย์มีลักษณะเด่น พิเศษจากสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย แม้มนุษย์จะมีลักษณะร่วมกับสิ่งที่มีชีวิตอื่นๆ เช่น พืช และสัตว์ แต่องค์ประกอบชีวิตมนุษย์ละเอียดและสลับซับซ้อนกว่าสิ่งมีชีวิตอื่นๆ สิ่งเสริมให้ชีวิตมนุษย์ดีเด่น เฉพาะในตัวเอง เพราะได้รับ “รูฮ์” จากองค์อัลเลาะห์ พระองค์นอกจากได้ทรงสร้างมนุษย์ทางกายภาพแล้ว ชีวิตคนยังได้รับ “รูฮ์” จากพระองค์ ตามข้อที่ว่า

“พระองค์ทรงทำให้เขาสมบูรณ์และทรงเป่า รูฮ์ ของพระองค์เข้าไปในเขา”

อะไรคือ “รูฮ์” เสรี พงษ์พิศ ได้อธิบายไว้ว่า เราไม่รู้ธรรมชาติของรูฮ์ ได้อย่างถ่องแท้ คำแปลของคำว่า “รูฮ์” ที่พบในภาษาไทย คือวิญญาณ แต่วิญญาณคืออะไร มิใช่ปัญหาที่ตอบได้ง่ายนัก นักอธิบายคัมภีร์อัล-กุรอาน ชี้ให้เห็นว่า ความเป็นคนที่สมบูรณ์ประกอบด้วย ส่วนที่เป็นร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ รูฮ์ เป็นอำนาจทางจิตของคน ข้อที่ว่า “รูฮ์ของพระองค์ บ่งว่าชีวิตของคนมีคุณภาพเหนือกว่าชีวิตของสัตว์ทั้งหลาย ท่านอบุลอะฮ์ลา เมาคูดี นักปราชญ์ศาสนาอิสลาม ได้อธิบายคำว่า “รูฮ์” ในโองการนี้ไว้อย่างกว้างขวางกินความทั้งร่างกายและจิตใจ อำนาจ ความรู้สึก และปัญญาที่องค์อัลเลาะห์ ทรงกำหนดให้คนมีเหนือกว่าสัตว์ทั้งหลาย นักปราชญ์บางท่านกล่าวว่า โองการที่กล่าวมาบ่งถึง “ความสัมพันธ์อันเร้นลับระหว่างธรรมชาติของมนุษย์กับธรรมชาติของพระเจ้า คำว่า รูฮ์ ในที่นี้มีได้หมายถึงวิญญาณของสัตว์ แต่เป็นสิ่งที่แตกต่างจากโลกของสัตว์ คนอยู่ในฐานะเป็นผู้ปกครองสิ่งต่างๆ ที่พระเจ้าทรงสร้างขึ้นมา

ตัวอย่าง คุณสมบัติของคนที่เด่นเหมือนสัตว์อื่นทั้งหมดนั่นคือ ความสามารถเรียนรู้ ดังโองการที่ว่า “พระองค์ได้สอนอาดัมซึ่งนามทั้งปวง”

“จงอ่านเถิด และผู้อภิบาลของเจ้าทรงเอื้อเพื่อผู้เผยแผ่ผู้ทรงสอนใช้ปากกา ทรงสอนมนุษย์ในสิ่งที่เขาไม่รู้

5. ลัทธิอื่นๆ

ลัทธิเต๋า

ชีวิตของมนุษย์เป็นไปตามอำนาจเต๋า

เต๋าเป็นกำเนิดและเป็นสิ่งควบคุมชีวิตมนุษย์ ดังนั้นการรู้เต๋าเป็นการรู้ที่ประเสริฐสุดของชีวิต มนุษย์มิได้มีอิสระในตัวเอง แต่ต้องตกอยู่ภายใต้กฎของเต๋อันเป็นธรรมชาติ บรรดาสิ่งสูงสุดมี 4 อย่าง คือ เต๋า ฟ้า ดิน มนุษย์ สังคมจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับว่ามนุษย์มีความรู้แจ้งเต๋า และปฏิบัติตามเต๋ามากน้อยเพียงใด เต๋ายึดมั่นในความอ่อนน้อมถ่อมตน เพราะความอ่อนน้อมถ่อมตนและความอ่อนโยนย่อมชนะความแข็งกระด้าง

ลัทธิขงจื้อ

ศาสดาของขงจื้อ เพียงว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคม คนจะอยู่คนเดียวไม่ได้ คนต้องมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นตั้งแต่สองคนขึ้นไป จุดเริ่มต้นของคนก็คือ ครอบครัว ความสัมพันธ์ของสังคมแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

1. บิดามารดากับบุตรธิดา
2. สามีกับภรรยา
3. พี่กับน้อง

4. กษัตริย์ ขุนนางกับปวงประชา
5. คนกับมิตรสหาย

ทุกระดับจะต้องมีจริยธรรมต่อกันและกัน กล่าวคือ ความกตัญญูทศเวท รักความซื่อตรง ความสมานสามัคคี ความจงรักภักดี ความช่วยเหลือจุนเจือ และเมตตากรุณา ทุกคนต้องทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ที่สุด ที่เรียกว่า *เจียเมี่ย* เช่น พ่อแม่ต้องเลี้ยงดูบุตรธิดา ให้การศึกษา แนะนำพร่ำสอน บุตรธิดาต้องเคารพตอบแทนพระคุณของบิดามารดา กษัตริย์ต้องทำหน้าที่ปกครอง บำรุงสุขบรรเทาทุกข์ปกป้องรักษาอาณาเขตแก่ปวงประชา ปวงประชาจะต้องจงรักภักดีต่อกษัตริย์ ปฏิบัติตนให้อยู่ในขอบเขตกฎหมายของบ้านเมือง เป็นต้น

➤ ชีวิตเป็นอยู่เพื่ออะไร

ความมุ่งหมายของชีวิต

ตามแนวคิดของปรัชญาเมธีกลุ่มต่างๆ

- 1) สุขนิยม เห็นว่าความสุขเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุดเพราะความสุขเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในตัวเอง จะช่วยให้มนุษย์มีความสุขเพิ่มขึ้น
- 2) ปัญญานิยม เห็นว่าปัญญาเป็นสิ่งสูงสุดเพราะถือว่าจิตหรือวิญญาณ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในความเป็นมนุษย์และปัญญาเป็นสิ่งสำคัญในวิญญาณ
- 3) วิมุตินิยม เห็นว่าการที่มนุษย์หลุดพ้นจากพันธนาการของความอยากในส่วนเกินต่างๆ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุด ถ้ามนุษย์เอาชนะความอยากให้อาชนะใจตัวเองได้ ก็จะเอาชนะคนทั้งโลกได้
- 4) อรรถิภาวนิยม เห็นว่ามนุษย์คงเห็นกลับมามองตัวเอง ประพฤติปฏิบัติและกระทำในสิ่งที่ตนอยากทำ ตามเสรีภาพ

คุณค่าของชีวิตตามแนวพุทธศาสนา คือการดำเนินชีวิตให้บรรลุประโยชน์ที่เป็นจุดหมายของชีวิตที่เรียกว่า ธรรมะ 3 คือ

- 1) ทัศนคติที่มีกตตะ คือประโยชน์ปัจจุบัน หรือประโยชน์เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นขั้นต้น คือ ธรรมดาสัมมัญญ ที่มุ่งหมายกันในโลกนี้ มีทรัพย์ ยศ เกียรติ ไม้ตรี ชีวิตคู่ครองที่เป็นสุข เป็นต้น อันเกิดมีขึ้นด้วยกำลังความเพียร สติปัญญาของตนโดยทางชอบธรรม และรู้จักปฏิบัติต่อสิ่งเหล่านั้น ในทางที่เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขโดยชอบ ทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น
- 2) สัมปชยิกัตตะ ประโยชน์เบื้องหน้า หรือประโยชน์ด้านคุณค่าของชีวิตซึ่งเป็นขั้นลึกสำหรับชีวิตด้านใน เป็นหลักประกันชีวิตในอนาคตและภายหน้า คือความเจริญงอกงาม แห่งชีวิตจิตใจที่ก้าวหน้าเติบโตสูงขึ้น ด้วยคุณธรรม มีศรัทธา สติ จาคะ และปัญญา ดำรงตนอยู่ศีลธรรมได้ใช้ทัศนคติที่มีกตตะในทางที่ชอบธรรม เป็นคุณประโยชน์ จนเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในความดีของตนถึงเวลา ละโลกนี้ไปก็มีความสงบครองสติได้ ไม่ห่วงกังวลทรมานทรมาน หรือหวาดหวั่นกลัวภัยแห่งโลกหน้า

3) ปรารถนา ประโยชน์สูงสุด หรือประโยชน์ที่เป็นสาระแท้ของชีวิต เป็นจุดหมายขั้นสุดท้ายที่ชีวิตควร จะเข้าถึง คือการรู้แจ้งสภาวะของสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง รู้เท่าทันคตินิยมของสังฆารธรรม ไม่ตก เป็นทาสของโลกและชีวิต ไม่ถูกบีบบังคับด้วยอำนาจความยึดติดถือมั่น สามารถทำจิตใจให้เป็นอิสระ ปลอด โปรง ผ่องใส สะอาด สว่างและสงบมีความสุขประณีตภายในเรียกสั้นๆ ว่านิพพาน คือดับกิเลสและกองทุกข์ ได้

ความมุ่งหมายและคุณค่าของชีวิตตามแนวศาสนาคริสต์

คำสอนของศาสนาคริสต์ต้องการให้มนุษย์ได้รับความรอด พระเจ้าต้องการช่วยมนุษย์ซึ่งเป็นคนบาป ได้รับความรอด “แต่จงร่วมทุกข์ด้วยกันกับข้าพเจ้าในการขอกิตติคุณตามแต่จะได้ฤทธิ์ประทานจากพระเจ้าผู้ได้ทรงช่วย เราให้รอด” “...และเป็นที่ชอบพระทัยพระเจ้าผู้เป็นที่รอดของเราผู้มีพระทัยประสงค์ให้คนทั้งปวงถึงที่รอด...” ความรอดเป็นสิ่งที่พระเจ้าประทานให้แก่มนุษย์ “ด้วยว่าซึ่งท่านทั้งหลายรอดนั้นโดยพระคุณ เพราะความเชื่อ และมีใช้แต่ตัวท่านทั้งหลายของแต่พระเจ้าทรงประทานให้”

เป้าหมายสูงสุดของชีวิตตามแนวทางของศาสนาฮินดู ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม ไม่แตกต่างกัน มากนัก เพราะทั้งสามศาสนาใหญ่มีความเชื่อพื้นฐานว่า ชีวิตได้มาจากพระเจ้า พระเจ้าเป็นองค์ประเสริฐสูงสุด อาณาจักรของพระเจ้าเป็นสถานที่ไว้ทุกข์ทั้งมวล มีแต่ความสุขอันถาวร ดังนั้น ทุกคนประพฤติปฏิบัติตนเพื่อ เข้าถึงพระเจ้า

กรสูดา เทียรทอง ได้ระบุถึงเป้าหมายชีวิตของชาวมุสลิมไว้ 2 ระดับคือ

ระดับที่ 1 เป้าหมายในโลกนี้ เป็นเป้าหมายเพื่อให้ตนมีความสุขทั้งกายและจิตใจ หมดความทุกข์ ความหวาดกลัวและทำให้สังคมและโลกมีความสุข

ระดับที่ 2 เป้าหมายในโลกหน้า คือการพ้นจากการลงโทษ ได้เข้าถึงสวรรค์มีความสุขตลอดไป อัน เป็นเป้าหมายสูงสุด เพราะจะได้มีชีวิตที่ปราศจากความทุกข์ใดๆ ไม่มีความหวาดกลัว ความระทมทุกข์ กษัย ธรรมชาติ กษัยจากน้ำมือมนุษย์ ไม่มีการทดสอบจากพระเจ้า ไม่ประสบกับความเปลี่ยนแปลงหรือการสิ้นสุด ไม่ต้องตาย ไม่ต้องถูกลงโทษ แต่จะได้รับสันติสุข เพราะเป็นสภาวะที่ปราศจากทุกข์ ความทรมานต่างๆ จะ ไม่มีโอกาสเกิดขึ้นอีก

ความมุ่งหมายและคุณค่าของชีวิตตามแนวลัทธิอื่นๆ

ลัทธิเต๋า

เป้าหมายสูงสุดของชีวิตตามแนวทางศาสนาเต๋า ก็คือ การบรรลุเต๋า เพราะเต๋าเป็นคลังเก็บรวบรวม สรรพสิ่ง เป็นมณีของสาธุชนและเป็นที่คุ้มครอง รักษาพรชนด้วย

ลัทธิขงจื้อ

1. ทรรศนะเรื่องโลกหน้า

ขงจื้อมีความเชื่อเรื่องวิญญาณ ดังที่เขาสอนให้ประชาชนทำพิธีเช่นสังเวทวงวิญญาณบรรพบุรุษ โดยถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญที่สุดของบุตรหลาน จะละเลยมิได้ นอกจากนี้ยังสอนให้ไว้ทุกข์แก่บรรพบุรุษตามความสำคัญของญาติวงศ์ แต่เขาก็ไม่เอ่ยถึงเรื่องความเป็นไปในโลกหน้าหรือภพหน้าเลย เพราะมุ่งสอนไปในทางปรัชญาการเมืองและจริยศาสตร์แห่งมนุษยชาติเป็นสำคัญ คำสอนของขงจื้อจึงเน้นหนักไปในทางทฤษฎีขัมมิกัตถะ คือเน้นประโยชน์ปัจจุบันเป็นสำคัญ การที่เขาสอนให้บวงสรวงวิญญาณบรรพบุรุษ ก็เพื่อกล่อมเกล่าจิตใจของคนให้มั่นคงอยู่ในกตัญญูทศพิธราชธรรม ผู้ใดยึดมั่นในความกตัญญูแม้กระทั่งบรรพบุรุษผู้ล่วงลับไปแล้วก็ไม่ละทิ้งความรู้สึกอันนี้ ยังคงปฏิบัติกราบไหว้บูชาคุณยังมีชีวิตอยู่ ผู้นั้นก็ย่อมรู้จักกตัญญูต่อผู้อื่นที่มีความดีต่อตน ย่อมมีความตระหนักในฐานะเกียรติแห่งบรรพบุรุษ ไม่ทำความชั่วใดๆ ให้วงศ์สกุลมัวหมอง อันเป็นผลดีในการปกครองและเป็นการช่วยทำให้สังคมดีขึ้น

2. ทรรศนะเกี่ยวกับพระเจ้า

ขงจื้อคงจะไม่ศรัทธาในพระเจ้านัก และออกจะสงสัยในฐานะของพระเจ้า หากมีจริงแล้วโลกควรจะได้รับคามยุติธรรม ถึงแม้ว่าเขาจะทำพิธีบวงสรวงพระเจ้าตามจารีตประเพณีในสมัยนั้น แต่เขาก็สอนประชาชนว่า

“จงเคารพบูชาผีศาจและพระเจ้า แต่ควรอยู่ให้ห่างๆ” ครั้งหนึ่งผู้เฒ่าขงจื้อถามขงจื้อว่า

“ความเจริญและความเสื่อมของภูมินั้นสุดแต่บัญชาของพระเจ้า มิใช่เป็นเรื่องคนเท่านั้น ถูกฤาไหม” ขงจื้อตอบว่า

“ความเจริญและความเสื่อม สุขหรือทุกข์ย่อมสำคัญอยู่ที่ตัวบุคคล จะอยู่ที่บัญชาของพระเจ้าหรืออภัยฟ้าอุบาทว์ดินอันใดมิได้”

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	
ฟิสิกส์ 1(ภาคกลศาสตร์(ฟิสิกส์ 1 (ความร้อน)
ฟิสิกส์ 2	กลศาสตร์เวกเตอร์
โลหะวิทยาฟิสิกส์	เอกสารคำสอนฟิสิกส์ 1
ฟิสิกส์ 2 (บรรยาย(แก้ปัญหาฟิสิกส์ด้วยภาษา C
ฟิสิกส์พิศวง	สอนฟิสิกส์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต
ทดสอบออนไลน์	วิดีโอการเรียนการสอน
หน้าแรกในอดีต	แผ่นใสการเรียนการสอน
เอกสารการสอน PDF	กิจกรรมการทดลองทางวิทยาศาสตร์
แบบฝึกหัดออนไลน์	สุดยอดสิ่งประดิษฐ์
การทดลองเสมือน	
บทความพิเศษ	ตารางธาตุ(ไทย1) 2 (Eng)
พจนานุกรมฟิสิกส์	ลับสมองกับปัญหาฟิสิกส์
ธรรมชาติมหัศจรรย์	สูตรพื้นฐานฟิสิกส์
การทดลองมหัศจรรย์	ดาราศาสตร์ราชมงคล
แบบฝึกหัดกลาง	
แบบฝึกหัดโลหะวิทยา	แบบทดสอบ
ความรู้รอบตัวทั่วไป	อะไรเอ่ย ?
ทดสอบ)เกมเศรษฐี(คติปริศนา
ข้อสอบเอนทรานซ์	เฉลยกลศาสตร์เวกเตอร์
คำศัพท์ประจำสัปดาห์	
ความรู้รอบตัว	
การประดิษฐ์ของโลก	ผู้ได้รับโนเบลสาขาฟิสิกส์
นักวิทยาศาสตร์เทศ	นักวิทยาศาสตร์ไทย
ดาราศาสตร์พิศวง	การทำงานของอุปกรณ์ทางฟิสิกส์
การทำงานของอุปกรณ์ต่าง ๆ	

 การเรียนรู้การสอนฟิสิกส์ 1 ผ่านทางอินเทอร์เน็ต 	
1. การวัด	2. เวกเตอร์
3. การเคลื่อนที่แบบหนึ่งมิติ	4. การเคลื่อนที่บนระนาบ
5. กฎการเคลื่อนที่ของนิวตัน	6. การประยุกต์กฎการเคลื่อนที่ของนิวตัน
7. งานและพลังงาน	8. การดลและโมเมนตัม
9. การหมุน	10. สมดุลของวัตถุแข็งเกร็ง
11. การเคลื่อนที่แบบคาบ	12. ความยืดหยุ่น
13. กลศาสตร์ของไหล	14. ปริมาณความร้อน และ กลไกการถ่ายโอนความร้อน
15. กฎข้อที่หนึ่งและสองของเทอร์โมไดนามิก	16. คุณสมบัติเชิงโมเลกุลของสสาร
17. คลื่น	18. การสั่น และคลื่นเสียง
 การเรียนรู้การสอนฟิสิกส์ 2 ผ่านทางอินเทอร์เน็ต 	
1. ไฟฟ้าสถิต	2. สนามไฟฟ้า
3. ความกว้างของสายฟ้า	4. ตัวเก็บประจุและการต่อตัวต้านทาน
5. ศักย์ไฟฟ้า	6. กระแสไฟฟ้า
7. สนามแม่เหล็ก	8. การเหนี่ยวนำ
9. ไฟฟ้ากระแสสลับ	10. ทรานซิสเตอร์
11. สนามแม่เหล็กไฟฟ้าและเสาอากาศ	12. แสงและการมองเห็น
13. ทฤษฎีสัมพัทธภาพ	14. กลศาสตร์ควอนตัม
15. โครงสร้างของอะตอม	16. นิวเคลียร์
 การเรียนรู้การสอนฟิสิกส์ทั่วไป ผ่านทางอินเทอร์เน็ต 	
1. จลศาสตร์ (kinematic)	2. จลพลศาสตร์ (kinetics)
3. งานและโมเมนตัม	4. ซิมเปิลฮาร์โมนิก คลื่น และเสียง
5. ของไหลกับความร้อน	6. ไฟฟ้าสถิตกับกระแสไฟฟ้า
7. แม่เหล็กไฟฟ้า	8. คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้ากับแสง
9. ทฤษฎีสัมพัทธภาพ อะตอม และนิวเคลียร์	

